

सेवनम्, ¹सेविष्णुः, ²परिषेवमाणः-निषेवमाणः-विषेवमाणः, ³सेवका इति विशेषरूपाणि । सामान्यरूपाणि गेपतिवत् (429) उद्धानि ।

(1856) “षे क्षये” (I-भ्वादिः-915. अक. अनि. पर.)

‘षे क्षये सायतीतिष्टं अन्तकर्मणि तु स्यति ।’ (श्लो. 7) इति देवः ।

‘सै’ इति केचित् । स तु पाठो भाष्यादि (6-1-64) विरोधादुपेक्ष्यः ।

अष्टाध्यायीसूत्रेषु षाधातुग्रहणानि सर्वाण्यपि दैवादिकस्येति निष्कर्षः । सातम् ।

सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिककायतिवत् (263) बोध्यानि ।

(1857) “षो अन्तकर्मणि” (IV-दिवादिः-1147. सक. अनि. पर.)

दैवश्लोकः पूर्वधातौ द्रष्टव्यः । सामान्यरूपाणि छ्यतिवत् (577) उद्धानि ।

⁴सायकः, ⁵अवसितम्-अवसितः-अवसितवान्, सित्वा, ⁶अवसायः, ⁷साययिता,

⁸सातिः, ⁹अवसाय, ¹⁰अभिसिषासुः,

1. ‘भुवश्च’ (3-2-138) इत्यत्र चकारस्यानुक्तसमुच्चयार्थकत्वात् तच्छीलादिषु कर्तृषु धातोरस्मादपि इष्णुप्रत्ययः ।

2. ‘परिनिविभ्यः सेव—’ (8-3-70) इति षत्वम् ।

3. क्षिपकादित्वात् (ग. सू. 7-3-45) संज्ञायां इत्वनिषेधः । अन्यत्र सेविका ।

4. ‘कृत्यल्युटो बहुलम्’ (3-3-113) इत्यत्र बहुलग्रहणात्, योगविभागाद्वा संज्ञायां ण्वुल् । ‘आतो युक्—’ (7-3-33) इति युगागमः । स्यति=अन्तं करोति इति सायकः=शरः ।

5. ‘यतिस्यति—’ (7-4-40) इति निष्ठादिषु क्तिप्रत्ययेषु इकारः । एवम् सित्वा, अवसितिः इत्यादिष्वपि बोध्यम् ।

6. ‘श्याऽऽद्ध्यधाश्रुसंज्ञवतीणवसावह—’ (3-1-141) इति कर्तरि णप्रत्ययः । युगागमः । अवस्यतीति अवसायः निश्चयः । सूत्रे आदन्तत्वेनैव णप्रत्यये सिद्धे पुनः ‘अवसा’ इति ग्रहणं आदन्तलक्षणं कर्तरि कप्रत्ययं बाधितुम् ।

7. गिजन्तात् तृचि रूपमेवम् । ‘शाच्छासा—’ (7-3-37) इति युक् । आदन्तलक्षण-पुकोऽपवादः ।

8. ‘ऊतियूतिजूतिसाति—’ (3-3-97) इति क्तिन्नन्तो निपातः । निपातनादेव ‘यतिस्यति—’ (7-4-40) इतीत्वं न ।

9. ‘न ल्यपि’ (6-4-69) इति इकारनिषेधः ।

10. ‘स्थादिष्वभ्यासेन—’ (8-3-64) इति नियमात् अभ्यासे न षत्वम् । उत्तरखण्डे तु ‘इष्कोः’ (8-3-57) इति षत्वम् ।